EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 4.6.2025
COM(2025) 213 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Cyperns ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

{SWD(2025) 213 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Cyperns ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97[1], särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

Allmänna överväganden

(1) I förordning (EU) 2024/1263, som trädde i kraft den 30 april 2024, anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora offentliga underskott. Enligt förordningen ska rådet och kommissionen genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som fastställs i EUF-

[1] EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
[2] EUT L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

fördraget. Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning av landsspecifika rekommendationer samt övervakning av genomförandet av dessa. Förordningen främjar också nationellt ägarskap för finanspolitiken och betonar dess medelfristiga inriktning, i kombination med en effektivare och mer enhetlig efterlevnadskontroll. Varje medlemsstat måste till rådet och kommissionen lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan som innehåller dess åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och som omfattar en period på fyra eller fem år, beroende på längden på den nationella valperioden. Nettoutgiftsbanan[3] i dessa planer måste överensstämma med kraven i förordningen, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP) och att underskottet i de offentliga finanserna minskas eller hålls kvar under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordningen får anpassningsperioden förlängas med upp till tre år.

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241[4], genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken bidrar faciliteten till den ekonomiska och sociala återhämtningen och driver på hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(3) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435[5] (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta bidrar till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Cypern har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

---

[3] Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263: ”*nettoutgifter*: offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.”

[4] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[5] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa. eu/eli/reg/2023/435/oj).

(4) Den 17 maj 2021 lämnade Cypern in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i den förordningen bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V. Den 20 juli 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Cyperns återhämtnings- och resiliensplan[6], som ändrades den 8 december 2023 enligt artikel 18.2 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet[7]. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 om att Cypern på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmål och mål ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste delmål och mål för samma reform eller investering som tidigare uppnåtts förbli uppnådda.

(5) På kommissionens rekommendation antog rådet den 21 januari 2025 en rekommendation om godkännande av Cyperns nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan[8]. Planen lämnades in i enlighet med artikel 11 och artikel 36.1 a i förordning (EU) 2024/1263, omfattar perioden 2025–2028 och innehåller en finanspolitisk anpassning under fyra år.

(6) Den 26 november 2024 antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2025 för Cypern. Samma dag antog kommissionen på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 2025 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Cypern var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet samt ett förslag till 2025 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet[9] den 13 maj 2025 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 10 mars 2025.

(7) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, en strategisk ram som syftar till att stärka EU:s globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen identifieras de tre förutsättningarna för hållbar ekonomisk tillväxt: i) innovation, ii) utfasning av fossila bränslen och konkurrenskraft, och iii) försörjningstrygghet. För att överbrygga innovationsgapet strävar EU efter att främja industriell innovation, stödja uppstartsföretags tillväxt genom initiativ som EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag och främja införandet av avancerad teknik som artificiell intelligens och kvantdatorteknik. I strävan efter en grönare ekonomi har kommissionen lagt fram en omfattande

---

6 Rådets genomförandebeslut av den 20 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Cyperns återhämtnings- och resiliensplan (10686/2021).

7 Rådets genomförandebeslut av den 8 december 2023 om ändring av rådets genomförandebeslut av den 20 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Cyperns återhämtnings- och resiliensplan (15571/2024).

8 Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Cyperns nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/10/2).

9 Rådets rekommendation av den 13 maj 2025 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 13.5.2025, ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

handlingsplan för överkomliga energipriser och en giv för en ren industri som säkerställer att övergången till ren energi förblir kostnadseffektiv och konkurrenskraftsfrämjande, särskilt för energiintensiva sektorer, och fungerar som en drivkraft för tillväxt. För att minska alltför stora beroenden och öka försörjningstryggheten har unionen åtagit sig att stärka de globala handelspartnerskapen, diversifiera leveranskedjorna och säkra tillgången till kritiska råvaror och rena energikällor. Dessa prioriteringar stöds av övergripande möjliggörande faktorer, nämligen förenkling av lagstiftningen, fördjupning av den inre marknaden, finansiering av konkurrenskraft och en spar- och investeringsunion, främjande av kompetens och arbetstillfällen av hög kvalitet samt bättre samordning av EU:s politik. Konkurrenskraftskompassen är anpassad till den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med kommissionens strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

(8) Under 2025 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna är dessutom relevanta för bedömningen av återhämtnings- och resiliensplaner som ändrats i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2021/241.

(9) De landsspecifika rekommendationerna för 2025 omfattar de viktiga ekonomipolitiska utmaningar som inte i tillräcklig utsträckning hanteras genom åtgärder i återhämtnings- och resiliensplanerna, med beaktande av de relevanta utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2019–2024.

(10) Den 4 juni 2025 offentliggjorde kommissionen 2025 års landsrapport för Cypern. Rapporten innehöll en bedömning av Cyperns framsteg med de relevanta landsspecifika rekommendationerna och en utvärdering av Cyperns genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av denna analys identifierades i landsrapporten de mest akuta utmaningar som Cypern står inför. I landsrapporten bedömdes också Cyperns framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(11) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Cypern. De viktigaste resultaten av kommissionens bedömning av makroekonomiska sårbarheter för Cypern enligt den förordningen offentliggjordes den 13 maj 2025[10]. Den 4 juni 2025 drog kommissionen slutsatsen att Cypern inte längre har makroekonomiska obalanser. I synnerhet minskar sårbarheterna i samband med extern och privat skuldsättning, delvis genom stark ekonomisk tillväxt, och minskningen av den offentliga skulden stöds ytterligare av fortsatta budgetöverskott. Underskottet i bytesbalansen förblir betydande. Cypern har gjort betydande framsteg

[10] SWD(2025) 68 final.

när det gäller att genomföra åtgärder för att ta itu med sårbarheterna. Hushållens och de icke-finansiella bolagens skulder har minskat som andel av BNP, främst tack vare starka denominatoreffekter genom en hög tillväxt av BNP i löpande priser. En stor andel av företagsskulden innehas av företag för särskilda ändamål vars långivare är belägna utanför Cypern och som medför begränsade risker för ekonomin. Dessutom har nödlidande lån som innehas av banker minskat avsevärt på grund av försäljningar, avskrivningar och återbetalningar. De nödlidande lån som innehas av kreditförvärvande företag minskar också, vilket leder till ytterligare skuldnedväxling. Statsskulden minskar snabbt och Cypern förväntas upprätthålla budgetöverskott. Trots att underskottet i bytesbalansen minskade 2024 är det fortfarande stort och förväntas endast förbättras marginellt. Den negativa finansiella nettoutlandsställningen förblir betydande men är kraftigt uppblåst på grund av förekomsten av företag för särskilda ändamål utan betydande direkta kopplingar till den inhemska ekonomin. Cypern gör politiska framsteg med att ta itu med sina sårbarheter. I synnerhet blev ramen för utmätning fullt fungerande 2024, och lagstiftning som syftar till att underlätta avveckling av nödlidande lån förväntas minska hushållens skuldsättning och öka deras besparingar.

Bedömning av den årliga lägesrapporten

(12) Den 21 januari 2025 rekommenderade rådet följande maximala ökningstakter för nettoutgifter för Cypern: 6,0 % år 2025, 5,0 % år 2026, 5,4 % år 2027 och 4,3 % år 2028. Detta motsvarar en maximal kumulativ ökningstakt med 2023 som basår på 8,9 % år 2025, 14,3 % år 2026, 20,5 % år 2027 och 25,7 % år 2028. Den 30 april 2025 lämnade Cypern in sin årliga lägesrapport[11] om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar som hanterar de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Cyperns halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts för att uppnå målen i återhämtnings- och resiliensplanen i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.

(13) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess återverkningar utgör en existentiell utmaning för Europeiska unionen. Kommissionen rekommenderade en samordnad aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul för att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025.

(14) På grundval av uppgifter som validerats av Eurostat[12] ökade Cyperns överskott i de offentliga finanserna från 1,7 % av BNP 2023 till 4,3 % 2024, medan den offentliga skuldkvoten sjönk från 73,6 % av BNP i slutet av 2023 till 65,0 % i slutet av 2024. Enligt kommissionens beräkningar motsvarar denna utveckling en nettoutgiftsökning på 2,9 % 2024. I den årliga lägesrapporten uppskattar Cypern nettoutgiftsökningen 2024 till 3,2 %. Kommissionen uppskattar att nettoutgiftsökningen var lägre än i den årliga lägesrapporten. Skillnaden mellan kommissionens beräkningar och de nationella myndigheternas uppskattningar beror på lägre totala utgifter och större avdrag för nationell samfinansiering av EU-program, vilket återspeglar nyare tillgängliga

[11] De årliga lägesrapporterna för 2025 finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

[12] Eurostats euroindikatorer, 22.4.2025.

uppgifter[13]. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen[14], som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, kontraktiv med 1,9 % av BNP år 2024.

(15) I den årliga lägesrapporten förväntas enligt det makroekonomiska scenario som ligger till grund för Cyperns budgetprognoser en real tillväxt i BNP på 3,1 % både 2025 och 2026, medan HIKP-inflationen beräknas till 1,9 % 2025 och 2,1 % 2026. I kommissionens vårprognos 2025 beräknas BNP i fasta priser öka med 3,0 % 2025 och 2,5 % 2026 och HIKP-inflationen ligga på 2,0 % både 2025 och 2026.

(16) I den årliga lägesrapporten förväntas överskottet i de offentliga finanserna minska till 3,5 % av BNP 2025, medan den offentliga skuldkvoten beräknas minska till 57,4 % till slutet av 2025. Denna utveckling motsvarar en nettoutgiftsökning på 6,8 % 2025. I kommissionens vårprognos 2025 förutses ett offentligt överskott på 3,5 % av BNP 2025. Enligt kommissionens beräkningar motsvarar denna utveckling en nettoutgiftsökning på 7,3 % 2025. Att nettoutgiftsökningen beräknas vara större än i den årliga lägesrapporten beror på att kommissionen förväntar sig en något starkare ökning av nettoutgifterna 2025, även om den utgår från en lägre bas. Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, vara expansiv med 1,1 % av BNP år 2025. Den offentliga skuldkvoten beräknas minska till 58,0 % fram till slutet av 2025. Minskningen av skuldkvoten 2025 återspeglar främst det stora offentliga överskottet tillsammans med en stabil ekonomisk tillväxt.

(17) Offentliga utgifter uppgående till 1,1 % av BNP förväntas bli finansierade av icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens under 2025, jämfört med 0,4 % av BNP 2024, enligt kommissionens vårprognos 2025. Utgifter som finansieras genom icke återbetalningspliktigt stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens möjliggör kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Cyperns offentliga saldo och skuldsättning.

(18) De offentliga försvarsutgifterna i Cypern uppgick till 1,7 % av BNP 2021, 1,5 % av BNP 2022 och 1,9 % av BNP 2023[15]. Enligt kommissionens vårprognos 2025 beräknas försvarsutgifterna uppgå till 1,4 % av BNP både 2024 och 2025. Detta motsvarar en minskning med 0,3 procentenheter av BNP jämfört med 2021.

(19) Enligt kommissionens vårprognos 2025 förväntas nettoutgifterna i Cypern öka med 7,3 % 2025 och kumulativt med 10,4 % 2024 och 2025. Baserat på kommissionens vårprognos 2025 beräknas Cyperns nettoutgiftsökning 2025 ligga över den

---

13 Kommissionens siffror för 2024 bygger på utfallsdata i linje med rapporten om de offentliga finanserna från april 2025, medan de nationella myndigheterna förlitar sig på tidigare uppgifter.

14 Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Den syftar till att bedöma den ekonomiska impulsen från finanspolitiken, både den som finansieras nationellt och den som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

15 Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse[16] på 0,5 % av BNP på årsbasis. För 2024 och 2025 sammantaget beräknas också nettoutgifternas kumulativa ökningstakt överstiga den rekommenderade maximala ökningstakten med en avvikelse på 0,5 % av BNP. Den beräknade avvikelsen överskrider tröskelvärdet på 0,3 % av BNP för den årliga avvikelsen, men överskrider inte tröskelvärdet på 0,6 % av BNP för den kumulativa avvikelsen. Sammantaget innebär detta att det finns en risk för avvikelse från den rekommenderade maximala nettoutgiftsökningen, när utfallsdata för 2025 finns tillgängliga nästa vår.

(20) I den årliga lägesrapporten förväntas överskottet i de offentliga finanserna öka till 3,7 % av BNP 2026, medan den offentliga skuldkvoten beräknas minska till 52,6 % till slutet av 2026. Enligt den årliga lägesrapporten beräknas det offentliga överskottet efter 2026 ligga kvar på 3,7 % av BNP 2027 och 2028. Efter 2026 beräknas den offentliga skuldkvoten i sin tur minska till 48,4 % av BNP 2027 och till 43,3 % 2028. Baserat på de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen räknar kommissionen i sin vårprognos 2025 med ett offentligt överskott på 3,4 % av BNP 2026. Denna utveckling motsvarar en nettoutgiftsökning på 5,4 % 2026. Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, vara expansiv med 0,6 % av BNP år 2026. Den offentliga skuldkvoten beräknas enligt kommissionen minska till 51,9 % fram till slutet av 2026. Minskningen av skuldkvoten 2026 återspeglar främst det stora offentliga överskottet tillsammans med en stabil ekonomisk tillväxt.

Viktiga politiska utmaningar

(21) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar återhämtnings- och resiliensplanen ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att slutföra ett effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Cyperns konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. Om Cypern ska kunna visa resultat avseende åtagandena i återhämtnings- och resiliensplanen senast till augusti 2026 är det viktigt att Cypern påskyndar genomförandet av reformer och investeringar genom att åtgärda relevanta utmaningar. Cypern bör öka sin administrativa kapacitet för att på ett ändamålsenligt sätt övervaka genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen, påskynda genomförandet av investeringar och upprätthålla framstegen i genomförandet av viktiga reformer. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen.

(22) Genomförandet av det sammanhållningspolitiska programmet, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, har påskyndats i Cypern. Det är viktigt att fortsätta arbetet med att säkerställa att detta

[16] Från och med 2026 kommer dessa siffror att finnas på det kontrollkonto som fastställs i artikel 22 i förordning (EU) 2024/1263.

program genomförs snabbt, samtidigt som dess faktiska effekter maximeras. Cypern vidtar redan åtgärder inom ramen för sitt sammanhållningspolitiska program för att öka konkurrenskraften och tillväxten. Samtidigt står Cypern fortfarande inför utmaningar, däribland stigande temperaturer och risker för torka, vilket innebär ökad påfrestning på vattenförsörjningen och kritisk infrastruktur, samt brist på arbetskraft och kompetensglapp. I enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2021/1060 ska Cypern – som en del av halvtidsöversynen av sammanhållningsfonderna – se över sitt program med beaktande av bland annat de utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2024. Genom kommissionens förslag som antogs den 1 april 2025[17] förlängs tidsfristen för att lämna in en bedömning av resultatet av halvtidsöversynen till efter den 31 mars 2025. Det ger också flexibilitet som bidrar till att påskynda programgenomförandet och incitament för medlemsstaterna att anslå sammanhållningspolitiska resurser till fem strategiska prioriterade områden i unionen, nämligen konkurrenskraft inom strategisk teknik, försvar, bostäder, vattenresiliens och energiomställning.

(23) Den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) skapar möjligheter till investeringar inom ett viktigt strategiskt prioriterat område för EU genom att stärka EU:s konkurrenskraft. STEP kanaliseras genom elva befintliga EU-fonder. Medlemsstaterna kan också bidra till InvestEU-programmet för att stödja investeringar inom prioriterade områden. Cypern skulle kunna använda dessa initiativ för att stödja utveckling eller tillverkning av kritisk teknik, inbegripet ren och resurseffektiv teknik.

(24) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som tas upp i återhämtnings- och resiliensplanen och andra EU-fonder står Cypern inför flera ytterligare utmaningar när det gäller forskning och innovation, tillgång till finansiering, företagsklimat, energiomställning, klimatanpassning, kompetensglapp och brist på arbetskraft.

(25) De offentliga och privata FoU-investeringarna i Cypern är fortfarande bland de lägsta i EU. Den offentliga FoU-intensiteten stagnerar på 0,29 % av BNP 2023 (genomsnittet i EU: 0,72 %) och företagens FoU-intensitet minskar till 0,28 % – fem gånger under EU-genomsnittet. Detta beror på strukturella faktorer som en tjänstebaserad ekonomi, ett begränsat antal stora företag, en underutvecklad private equity-marknad och en liten budget för stimulansåtgärder. Trots den låga finansieringen uppvisar Cypern starka vetenskapliga resultat, men kommersialiseringen är svag, med endast 0,7 patentansökningar per 1 miljard euro av BNP 2022 (EU-genomsnittet: 3,2). Innovationsekosystemet är fragmenterat, med dåliga kopplingar mellan universitet, uppstartsföretag, myndigheter och finanssektorn. Antalet utexaminerade inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik minskar, och forskartätheten är fortfarande låg. Den nuvarande forsknings- och innovationsstrategin saknar mål och indikatorer, en övervaknings- och utvärderingsmekanism, konsekvensbedömningar och långsiktig finansiering, och det finns ett behov av att förbättra den rättsliga ramen för kommersialisering och riskkapital med hög risk.

(26) Ett välfungerande och diversifierat finansiellt system är avgörande för att främja investeringar, innovation och ekonomisk resiliens. I Cypern är tillgången till alternativa spar- och investeringsinstrument fortfarande begränsad, och

[17] Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen – COM(2025) 123 final.

kapitalmarknaderna är inte tillräckligt utvecklade. Banksektorn är stabil, men finansiering utanför banksektorn är fortfarande underutnyttjad, och hushållens beroende av traditionella bankinsättningar kvarstår, vilket hindrar kapitalflödet till mer produktiva investeringar. Finanskunskapsnivåerna är fortfarande låga jämfört med EU-genomsnittet, vilket begränsar hushållens förmåga och motivation att delta i diversifierade investeringsstrategier. Dessutom hindrar den begränsade närvaron av institutionella investerare och riskkapital de finansieringsmöjligheter som är tillgängliga för innovativa företag och uppstartsföretag.

(27) Enligt konkurrenskraftskompassen måste alla EU-institutioner och nationella och lokala myndigheter göra en kraftansträngning för att skapa enklare regler och påskynda de administrativa förfarandena. Kommissionen har satt upp ambitiösa mål för att minska den administrativa bördan med minst 25 % och minst 35 % för små och medelstora företag, och har skapat nya verktyg för att uppnå dessa mål, bland annat ett systematiskt stresstest av befintlig EU-lagstiftning och en förstärkt dialog med berörda parter. För att matcha denna ambition måste Cypern också vidta åtgärder. 68 % av företagen anser att de administrativa förfarandenas komplexitet är ett problem för deras företag när de gör affärer i Cypern[18]. Ett företagsvänligt regelverk är avgörande för att främja investeringar, innovation och entreprenörskap. Cypern har gjort framsteg när det gäller att förbättra företagsklimatet, däribland reformer för att förenkla registreringen av företag och färre sena betalningar i transaktioner mellan företag och mellan myndigheter och företag. Samtidigt är de rättsliga och administrativa hindren fortfarande betydande. Komplexa licensierings- och tillståndsförfaranden, höga kostnader för efterlevnad av skatteregler för små och medelstora företag samt hinder för konkurrens inom detaljhandel och yrkesmässiga tjänster fortsätter att betunga företagens dynamik.

(28) Styrningen av statsägda företag uppfyller fortfarande inte internationella standarder, med brister på områden som ägarskapspolicy och finansiell transparens. Cypern har nyligen inrättat en rådgivande nämnd för nominering av statsägda företags styrelseledamöter och har antagit åtgärder för att förbättra den finansiella tillsynen. Avsaknaden av obligatoriska rapporteringsskyldigheter och en omfattande förteckning över offentliga organ hindrar dock en effektiv övervakning. Detta leder också till farhågor i samband med styrning, ansvarsskyldighet samt kvalitet och prissättning på tjänster i sektorer som huvudsakligen kontrolleras av statsägda företag, såsom elsektorn. För att ta itu med dessa utmaningar är det viktigt att upprätta en förteckning över offentliga organ som uppdateras regelbundet och anta en samordnad reformstrategi som omfattar alla berörda parter. Detta bör inbegripa utarbetandet av en tydlig ägarskapspolicy för statsägda företag som definierar roller, ansvarsområden och ansvarsskyldighet för institutioner som övervakar statsägda företag.

(29) Cypern har fortsatt sin energiomställning, särskilt genom att öka sin produktion av förnybar energi. Olje- och petroleumprodukter står dock fortfarande för en stor del av energiförbrukningen, och landet måste ytterligare påskynda utfasningen av fossila bränslen inom alla sektorer. Denna fortsatta användning av fossila bränslen utgör en betydande utmaning för att minska de totala växthusgasutsläppen och uppfylla Cyperns mål för 2030 enligt förordningen om ansvarsfördelning. Energiisoleringen kvarstår och måste övervinnas genom att påskynda Great Sea Interconnector-projektet, som har drabbats av förseningar. Cyperns elsystem och elnät måste utvidgas och

[18] *Businesses' attitudes towards corruption in the EU*, snabbrapport, Eurobarometerrapport (april 2024).

uppgraderas, och det gäller särskilt system för lagring av förnybar energi. Utveckling av system för lagring av förnybar energi är avgörande för att öka kapaciteten för förnybar energi i överföringsnätet och minska energibegränsningen. Hållbara transporter till överkomliga priser är fortfarande en prioriterad fråga, eftersom Cyperns transportsektor står inför en ökande energianvändning, fullt beroende av vägtransporter samt begränsade incitament och begränsad infrastruktur för elektrifiering av fordonsparken. Landets stora beroende av energiimport förvärrar sårbarheterna inom den externa sektorn. En djupare integrering av förnybara energikällor i energimixen skulle stärka ekonomins resiliens mot externa energichocker och göra landet mer attraktivt för produktiva utländska investeringar. Cypern måste öka sina insatser för att mobilisera privat finansiering för förbättringar och renoveringar avseende energieffektivitet, särskilt för de byggnader med sämst prestanda som bland annat utsätter utsatta konsumenter för energifattigdom, genom att uppmuntra sina finansinstitut att delta i den europeiska koalitionen för finansiering av energieffektivitet.

(30) Energifattigdom och el till överkomliga priser är en brådskande fråga i Cypern trots att riktade stödåtgärder har genomförts. Cypern är ett av de länder som har de högsta elpriserna för hushåll i EU, och särskilt utsatta konsumenter utsätts för avsevärda ekonomiska påfrestningar. Både förfallna skulder avseende räkningar för allmännyttiga tjänster och strukturella problem som läckor och fukt är fortfarande utbredda. Höga kylningskostnader innebär också en betydande börda för hushållen.

(31) Cypern står inför betydande miljöutmaningar, särskilt när det gäller vattenbrist och avfallshantering. Under 2022 nådde vattenexploateringen en kritisk nivå, vilket återspeglar en allvarlig överanvändning av förnybara vattenresurser. Jordbruket, som förbrukar 88 % av landets vatten, förvärrar problemet med föråldrade bevattningsmetoder och begränsad användning av vattenbesparande teknik. Cypern står inför en betydande brist på investeringar i vatteninfrastruktur, med stora behov av dricksvatten och rening av avloppsvatten. Trots insatser genom handlingsplanen för den cirkulära ekonomin 2021–2027 och återhämtnings- och resiliensplanen ligger graden av cirkulär materialanvändning och resursproduktiviteten fortfarande under EU-genomsnittet. År 2022 återvann Cypern bara 15 % av det kommunala avfallet och 70 % av förpackningsavfallet, samtidigt som landet genererade mest livsmedelsavfall per person i EU och kommunala avfallsvolymer över genomsnittet. En deponiavgift inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen skulle kunna förbättra avfallshanteringen om den genomförs på rätt sätt.

(32) Cypern blir alltmer sårbart för klimatrisker, däribland skogsbränder, oregelbunden nederbörd, torka och stormar. Trots planerade investeringar är Cyperns resurser för klimatanpassning otillräckliga jämfört med EU-genomsnitten. Den nationella anpassningsstrategin syftar till att öka resiliensen, med fokus på hållbar vattenförvaltning och kustskydd, men strategin är fortfarande till stor del icke-bindande. Att stärka styrningen och förbättra samarbetet mellan ministerier och lokala myndigheter är avgörande steg för att på ett ändamålsenligt sätt genomföra klimatanpassningsåtgärder och för att Cypern ska förbättra sin klimatresiliens och bättre anpassa sig till EU:s standarder.

(33) Cyperns sysselsättningsresultat har varit starkt, men bristen på arbetskraft och kompetens begränsar i allt högre grad den ekonomiska utvecklingen. Viktiga sektorer som byggnation, energi, hälso- och sjukvård, jordbruk samt hotell och restaurang lider av akut brist, som förvärras ytterligare av kompetensglapp och underutnyttjad arbetskraft. Dessutom är andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar (12,9 %)

fortfarande högre än EU-genomsnittet, särskilt för unga kvinnor. Cypern står också inför en betydande försämring av de grundläggande färdigheterna bland ungdomar och kännetecknas av den största ökningen av underprestation i EU sedan 2018, på grund av faktorer såsom begränsat deltagande i förskoleverksamhet, ofullständigt genomförande av politiken och lågt självbestämmande för skolorna. Detta utgör ett stort hinder för omskolningsinsatser. Deltagandet i yrkesutbildning på gymnasienivå är fortfarande begränsat, samtidigt som möjligheterna till arbetsplatsförlagt lärande och anpassningen till arbetsmarknadens behov är otillräckliga. Andelen inskrivna studenter inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik är lägst i EU och bidrar till ihållande brister på områden som är kritiska för den gröna och den digitala omställningen. Dessutom är de digitala färdigheterna bland befolkningen i arbetsför ålder fortfarande låga, särskilt bland utsatta grupper, och vuxendeltagandet i lärande har minskat avsevärt. Reformer som stöds av faciliteten för återhämtning och resiliens och Europeiska socialfonden+ pågår – såsom genomförandet av individuella utbildningskonton, e-kompetensprogram och uppdateringar av läroplaner – men de har fortfarande inte fått full effekt.

(34) Tillgången till långvarig vård och omsorg för äldre är fortfarande begränsad och de offentliga utgifterna är bland de lägsta i EU. Andelen personer i åldern 65 år och äldre som behöver långvarig vård och omsorg på grund av stora svårigheter med personlig omsorg eller hushållsarbete är en av de högsta i EU, på 34,3 %. Den ökande andelen av befolkningen som är 65 år eller äldre kommer att leda till en ännu större efterfrågan på långvarig vård och omsorg under de kommande åren. Utmaningarna med tillgången förvärras av bristen på arbetstagare, som drivs av låga löner och kollektivförhandlingarnas låga täckning. För att förbättra tillgången till tjänster samt tjänsternas tillgänglighet och kvalitet skulle Cypern kunna införa en integrerad modell för långvarig vård och omsorg med en robust kvalitetssäkringsmekanism för alla former av långvarig vård och omsorg.

(35) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2025 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra 2025 års rekommendation om euroområdets ekonomiska politik. För Cypern bidrar rekommendationerna 2, 3 och 5 till att genomföra den första rekommendationen om konkurrenskraft för euroområdet, medan rekommendationerna 4 och 5 bidrar till att genomföra den andra rekommendationen om resiliens för euroområdet, och rekommendation 1 bidrar till att genomföra den tredje rekommendationen om makroekonomisk och finansiell stabilitet för euroområdet i enlighet med rekommendationen för 2025.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Cypern att 2025 och 2026 vidta följande åtgärder:

1. Förstärka de övergripande försvarsutgifterna och den övergripande försvarsberedskapen i enlighet med Europeiska rådets slutsatser av den 6 mars 2025. Säkerställa att nettoutgifterna följer den bana som rådet rekommenderade den 21 januari 2025.

2. Mot bakgrund av de tillämpliga tidsfristerna för ett slutförande i god tid av reformer och investeringar enligt förordning (EU) 2021/241 påskynda genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet. Påskynda genomförandet av det sammanhållningspolitiska programmet (Eruf, FRO, ESF+, Sammanhållningsfonden), vid behov med utgångspunkt i de möjligheter som

halvtidsöversynen erbjuder. Använda EU-instrumenten, inbegripet de möjligheter som InvestEU och den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder, på bästa sätt för att förbättra konkurrenskraften.

3. Stärka forskning och innovation och kommersialiseringen av forskningsresultat genom att främja offentliga och privata FoU-investeringar, förbättra synergierna mellan forskning och näringsliv och anta en kontinuerlig långsiktig forsknings- och innovationsstrategi med indikatorer för input/output och flerårig finansiering. Underlätta diversifieringen av ekonomin och främja produktiva investeringar genom att möjliggöra alternativa spar- och investeringsinstrument, öka finanskunskaperna, underlätta deltagandet på kapitalmarknaderna och förbättra företagens möjligheter till finansiering utanför banksektorn. Förenkla lagstiftningen, förbättra regleringsverktygen och minska den administrativa bördan, särskilt genom att fokusera på att förbättra licensierings- och tillståndsförfaranden för att investera och starta nya företag. Förbättra styrningen av statsägda företag genom att anpassa den till internationell bästa praxis, inbegripet meritbaserad utnämning av styrelser, ägarskapspolicy och resultatbaserad förvaltning.

4. Minska det övergripande beroendet av fossila bränslen och ytterligare diversifiera energiförsörjningen, särskilt genom att utveckla energisammanlänkningar med grannländer, öka finansieringen för energieffektivitet, främja hållbara transporter och uppgradera elnätet och energilagringsanläggningarna, för att tillgodose en ökande andel förnybar energi. Hantera energifattigdom. Öka investeringarna i infrastruktur för vatten, avloppsvatten och avfallshantering, främja hållbara metoder för vattenanvändning och öka insatserna för att förebygga avfall och förbättra separat insamling av kommunalt avfall och förpackningsavfall. Förbättra genomförandet av klimatanpassningsåtgärder genom att fokusera på att förbättra den institutionella ramen för klimatanpassning.

5. Ta itu med bristen på arbetskraft och kompetensglapp genom att stärka ungdomars arbetsmarknadsdeltagande, ytterligare öka yrkesutbildningens kapacitet och attraktionskraft samt främja vuxenutbildning. Öka det politiska arbetet med att stärka gröna och digitala färdigheter. Ytterligare öka deltagandet i förskoleverksamhet och barnomsorg, förbättra grundläggande färdigheter och öka studenternas deltagande inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Förbättra tillgängligheten för och tillgången till långvarig vård och omsorg genom att införa en modern, tillräckligt finansierad och integrerad modell för långvarig vård och omsorg.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande